

Autoriteit woningcorporaties
Inspectie Leefomgeving en Transport

Woningcorporaties en de WNT in 2019

Woningcorporaties en de WNT in 2019

Oktober 2020

Colofon

Uitgegeven door

Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Autoriteit woningcorporaties

Graadt van Roggenweg 500 Utrecht
Postbus 16191, 2500 BD Den Haag

www.ilent.nl/autoriteitwoningcorporaties

Inhoud

Samenvatting	7
1. Inleiding	8
1.1 Inleiding	8
1.2 Verantwoording	8
1.3 Leeswijzer	9
2. Overschrijdingen in 2019	10
2.1 Bezoldiging	10
2.2 Beëindigingsuitkering	10
3. Ontwikkeling vanaf 2015	12
3.1 Aantal topfunctionarissen	12
3.2 Leidinggevende topfunctionarissen	12
3.3 Toezichthoudende topfunctionarissen	13
Bijlage Aantal corporaties per bezoldigingsklasse en –maximum	15

Samenvatting

De bezoldiging van 2.200 toezichthoudende en leidinggevende topfunctionarissen bij woningcorporaties voldoet in 2019 aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). Dit is vastgesteld uit de analyse van WNT-gegevens die de corporaties digitaal aanleverden aan de Autoriteit woningcorporaties (Aw). De aangeleverde gegevens dienen overeen te komen met de WNT-informatie in hun jaarrekening over 2019.

Er zijn wel 81 leidinggevende topfunctionarissen met een bezoldiging boven het individueel toepasselijk WNT-maximum¹. Dat mag, omdat deze functionarissen gebruikmaken van overgangsrecht (79) of een andere legale motivatie (2) hebben (zoals correctie op salaris 2018).

In 2019 zijn corporaties gestart met de afbouw van het overgangsrecht voor vrijwel alle topfunctionarissen die ermee te maken hebben. De resterende topfunctionarissen met overgangsrecht moeten uiterlijk in 2020 starten met de afbouw. Het jaar waarin de verplichte afbouw begint, hangt af van het jaar waarin de norm is ingevoerd die hun bezoldiging raakt. Dat komt omdat de WNT na invoering in 2013 verschillende malen is aangescherpt. De afbouw van het salaris kan 3 tot 5 jaar duren. In 2023 kan niemand meer aanspraak maken op het overgangsrecht.

Ook de overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband, die 25 topfunctionarissen in 2019 (deels) kregen uitbetaald, voldoen alle aan de WNT. Bij 1 functionaris is wel een uitkering overeengekomen, maar in 2019 nog niet uitbetaald. Het overeengekomen bedrag is lager dan individueel toepasselijk maximum.

In 2019 nam het percentage leidinggevende topfunctionarissen met een overschrijding van de bezoldigingsnorm verder af naar 20% (in 2015 nog 44%). De daling komt mede door de uitstroom van leidinggevende topfunctionarissen, vanwege onder meer pensionering en fusie. Bij toezichthoudende topfunctionarissen zijn er geen overschrijdingen.

Een leidinggevende topfunctionaris ontving in 2019 € 145.565 aan gemiddelde bezoldiging voor een jaar fulltime functievervulling. Dat is 1,4% meer dan in 2018. De gemiddelde bezoldiging aan toezichthoudende topfunctionarissen steeg in 2019 eveneens en bedraagt €11.610. Dat is 3,9% meer dan in 2018. Deze stijging komt voor een belangrijk deel door de reguliere stijging in de gemiddelde bezoldiging van de WNT-maxima voor corporaties en door fusies die plaatsvonden tussen corporaties. Door de fusies stijgt namelijk het aandeel corporaties in bezoldigingsklassen met een hoger maximum.

¹ Voor bezoldigingsnormen voor topfunctionarissen in 2019 zie <https://www.topinkomens.nl/documenten/regelingen/2018/11/26/bezoldigingsmaxima-2019>

1 Inleiding

1.1. Inleiding

Deze WNT analyse geeft informatie over de bezoldiging en beëindigingsuitkeringen aan topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen bij woningcorporaties in 2019. De analyse is gebaseerd op gegevens die de corporaties digitaal aanleverden. De aangeleverde gegevens dienen overeen te komen met de WNT-informatie in hun jaarrekening over 2019.

Deze WNT analyse bevat niet:

- de analyse van controleverklaringen;
- de bevindingen van de Aw als toezichthouder op de WNT.

Voor het toezichtproces op de WNT in 2019 vinden nog onderzoeken plaats. De bevindingen uit het toezichtproces worden verwerkt in de WNT-jaarrapportage die de minister van BZK jaarlijks in december aanbiedt aan de Tweede Kamer. In de WNT-jaarrapportage worden ook de door de accountant gemelde overtredingen ten aanzien van kalenderjaar 2019 opgenomen.

De WNT-jaarrapportage geeft voor alle sectoren die te maken hebben de WNT een overzicht van geconstateerde overtredingen en handhavingsmaatregelen.

1.2. Verantwoording

Data

De informatie over 2019 in deze notitie is ontleend aan de data die de corporaties over de WNT aanleverden aan de Aw in de jaarlijkse digitale opvraag van de Verantwoordingsinformatie. Deze data dienen gelijk te zijn aan de (verplichte) data uit de jaarrekening. De accountant ziet er op toe dat corporaties de data correct aanleveren in de Verantwoordingsinformatie.

Ook dit jaar blijken gegevens af en toe niet of inconsistent te zijn ingevuld. Voor zover dit de uitkomsten in deze rapportage kan beïnvloeden, zijn ontbrekende en inconsistente gegevens gecontroleerd in de jaarrekening en gecorrigeerd in de analyse. Indien de gegevens dan nog ontbreken, wordt dit in de tekst vermeld.

De gegevens over 2016, 2017 en 2018 zijn ontleend aan de WNT-analyse 2016, 2017 en 2018 die de Aw eerder uitbracht. De data over 2015 komen uit de laatste WNT-Jaarrapportage 2015 die het ministerie van BZK opstelde.

Functionarissen

Op basis van de WNT zijn in 2019 5 categorieën (top)functionarissen te onderscheiden:

a) Leidinggevende topfunctionarissen:

Hiertoe behoren de leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en zij die nog maximaal 4 jaar topfunctionaris zijn, omdat ze bij dezelfde instelling als waar ze eerder een topfunctie vervulden blijven werken, maar in een andere functie én de extern ingehuurd topfunctionarissen vanaf de 13e kalendermaand qua functievervulling. Sinds 2016 geldt voor beiden dezelfde bezoldigingsnorm.

b) Toezichthoudende topfunctionarissen:

Dit zijn de voorzitters en leden van de Raad van Commissarissen (RvC).

- c) Extern ingehuurd topfunctionarissen in de 1e tot en met 12e kalendermaand van functievervulling:
Zij worden onderscheiden omdat voor hen sinds 2016 een aparte norm geldt.
- d) Topfunctionarissen die vallen onder de zogenoemde anticumulatiebepaling:
Deze bepaling uit de WNT geldt vanaf verslagjaar 2018.
In de Verantwoordingsinformatie van de corporaties zijn geen topfunctionarissen vermeld die vallen onder de anticumulatiebepaling. De informatie over functionarissen die onder deze bepaling vallen ontbreekt, omdat de accountants hebben aangegeven de vereiste informatie niet te kunnen controleren. Dit in overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019.
- e) Overige functionarissen:
Dit zijn functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.
Voor 2019 is 1 functionaris opgegeven waarbij geen sprake is van overschrijding van de maximale bezoldiging.

Ontwikkeling gemiddelde bezoldiging in de tijd

Bij het beeld over de ontwikkelingen in de tijd is het belangrijk dat gegevens door de tijd heen vergelijkbaar zijn. In verband hiermee omvat de analyse in hoofdstuk 3 minder topfunctionarissen dan hoofdstuk 2. De topfunctionarissen in hoofdstuk 2 zijn alle topfunctionarissen die vallen onder de 4 genoemde categorieën topfunctionarissen. De topfunctionarissen in hoofdstuk 3 zijn een selectie hieruit die begrensd is met de volgende criteria:

- ze zijn het hele jaar actief in de functie, én
- ontvangen meer dan € 1.700 aan bezoldiging (in 2015 en 2016 € 1.500)²,
- én, voor zover ze een leidinggevende topfunctie vervullen, is de omvang van hun functie groter dan 0,1 full time equivalent (fte).

Deze uitgangspunten zijn in het verleden geformuleerd door het ministerie van BZK, toen dit ministerie zelf nog de ontwikkeling rond de WNT in de tijd analyseerde. De criteria beogen te voorkomen dat uitkomsten al te gevoelig zijn voor extremen. Zoals topfunctionarissen die een zeer lage bezoldiging ontvangen (binnen grenzen van de fiscaal toegestane vrijwilligersvergoeding) of een topfunctie vervullen met een zeer kleine omvang.

De gemiddelde bezoldiging voor leidinggevende topfunctionarissen is het gemiddelde bij fulltime functievervulling. De berekening van dit gemiddelde verloopt stapsgewijs. Eerst is voor elke leidinggevende topfunctionaris die voldoet aan de hiervoor genoemde uitgangspunten, bepaald hoeveel bezoldiging deze functionaris ontvangt indien hij of zij fulltime werkt. Daarna is het gemiddelde berekend over alle leidinggevende topfunctionarissen in de analyse.

De gemiddelde bezoldiging voor toezichthoudende topfunctionarissen is direct berekend als het gemiddelde van de bezoldigingen die zijn ontvangen door topfunctionarissen die voldoen aan de eerder genoemde uitgangspunten. Er is dus geen omrekening geweest naar fulltime functievervulling. Een commissariaat is immers nooit een fulltime functie.

² In 2017 is de ondergrens verhoogd naar € 1.700 (was € 1.500). Reden hiertoe is dat deze grens gelijk is aan de maximale vrijwilligersvergoeding die belastingvrij mag worden ontvangen, en ook deze vergoeding in 2017 is verhoogd. Daarnaast geldt vanaf jaarrekening 2017 dat voor topfunctionarissen die maximaal € 1.700 bezoldiging ontvangen in een jaar, alleen nog de naam en functie openbaar dient te worden gemaakt (Uitvoeringsregeling WNT, artikel 5 lid 3). In 2019 blijft de grens eveneens € 1.700.

1.3. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 'Overschrijdingen in 2019' geeft een beeld voor alle topfunctionarissen voor wie de corporaties informatie aanleverden over 2019. De mate waarin er sprake is van overschrijding van de normen voor bezoldiging en uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband komt aan de orde, evenals de mate waarin er vorderingen lopen vanwege onverschuldigde betalingen. Motivaties worden eveneens toegelicht.

Hoofdstuk 3 'Ontwikkeling sinds 2015' geeft een beeld van de ontwikkeling in de gemiddelde bezoldiging en uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband voor leidinggevende en toezichthoudende topfunctionarissen. Vanwege de vergelijkbaarheid in de tijd, is de analyse in dit hoofdstuk beperkt tot topfunctionarissen die voldoen aan de hiervoor beschreven criteria (zie paragraaf 1.2).

2 Overschrijdingen in 2019

2.1 Bezoldiging

De bezoldiging van alle topfunctionarissen voldoet aan de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm (tabel 1). Degenen met een hogere bezoldiging, hebben legitieme redenen voor de overschrijding van deze norm. De meest voorkomende reden is overgangsrecht.

Tabel 1 Aantal topfunctionarissen¹ met bezoldiging in 2019 en overschrijding van individueel toepasselijk WNT-maximum

	Leiding- gevend	Extern ingehuurd (maand 1 t/m 12)	Toezichthoudend
Totaal aantal	470	51²	1.671
Aantal met terugvordering onverschuldigde betaling over 2018	0	0	0
Aantal met overschrijding (individueel) toepasselijke bezoldigingsnorm	81	0	0
<i>Motief voor overschrijding:</i>			
- Overgangsrecht	79		
- Correctie salaris 2018	2		

¹Inclusief 123 topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder. Onder hen 41 leidinggevend, 1 extern ingehuurd en 81 toezichthoudenden.

² excl. 3 extern ingehuurd personen waarvan geen gegevens zijn ingevuld.

Vanaf 2019 komt de functiecategorie van gewezen topfunctionarissen niet meer voor in de jaarrekening. In plaats daarvan worden functionarissen die hun topfunctie neerleggen en in een niet-topfunctie werken bij dezelfde werkgever, nog 4 jaar lang aangeduid als topfunctionaris.

2.2 Uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband

In 2019 ontvingen 24 leidinggevende topfunctionarissen een beëindigingsuitkering (tabel 2). De beëindigingsuitkeringen voldeden alle aan de individueel toepasselijke WNT-norm (maximaal € 75.000 bij fulltime functievervulling in voorgaande 12

maanden). Voor 1 andere topfunctionaris is niet vermeld of het overeengekomen bedrag in 2019 is uitbetaald. Het met deze persoon overeengekomen bedrag is echter lager dan het individueel toepasselijk maximum.

Tabel 2 Aantal topfunctionarissen met beëindigingsuitkering in 2019¹

	Topfunctionarissen		
	Leiding-gevend	Extern ingehuurd (kalendermaand 1 t/m 12)	Toezicht-houdend
Totaal aantal	24	0	1
Aantal met overschrijding	0	0	0

¹ excl. 1 topfunctionaris met wie wel een uitkering is overeengekomen, maar nog niet uitbetaald in 2019. Het overeengekomen bedrag is lager dan individueel toepasselijk maximum.

3 Ontwikkeling sinds 2015

3.1 Aantal topfunctionarissen

In dit hoofdstuk over de ontwikkeling in de tijd, wordt gefocust op topfunctionarissen die voldoen aan een aantal specifieke uitgangspunten (zie paragraaf 1.2). Hierdoor is de vergelijking tussen de jaren zinvol en worden uitkomsten niet te zeer beïnvloed door extremen. Door de uitgangspunten is het aantal topfunctionarissen hier lager dan in hoofdstuk 2. Tabel 3 brengt de verschillen in beeld.

Tabel 3 Aantal topfunctionarissen in de analyse van hoofdstuk 2 en 3 (2019)

	Leidinggevend	Toezichthoudend
Hoofdstuk 2 (alle topfunctionarissen)	470	1.671
Hoofdstuk 3 (selectie)	324 ¹	1.231 ²

¹ excl. 10 topfunctionarissen waarvan de gegevens niet volledig zijn ingevuld.

² excl. 27 topfunctionarissen waarvan de gegevens niet volledig zijn ingevuld.

3.2 Leidinggevende topfunctionarissen

Gemiddelde bezoldiging

De gemiddelde bezoldiging bij fulltime functievervulling gedurende een heel jaar is in 2019 ca. € 2.000 hoger (1.4%) dan in 2018 (tabel 4). De belangrijkste oorzaken van stijging zijn de reguliere verhoging van de WNT-maxima met circa 3.8% in 2019 en de fusies tussen corporaties. Er verdwenen in totaal 12, veelal kleinere, corporaties. Hierdoor steeg het aandeel corporaties dat valt in een hogere bezoldigingsklasse met hoger bezoldigingsmaximum (zie bijlage). De bezoldigingsklasse waarin een corporatie valt, hangt af van het aantal verhuureenheden dat zij bezit en beheert en van het aantal inwoners in de grootste gemeente waar de corporatie minimaal 20% van haar verhuureenheden bezit of beheert.

De stijging was relatief minder groot dan in voorgaande jaren. Dit komt doordat in 2019 vrijwel alle corporaties zijn gestart met de afbouw van het overgangsrecht voor vrijwel alle topfunctionarissen. En doordat het percentage leidinggevende topfunctionarissen met een overschrijding van de bezoldigingsnorm in 2019 verder is gedaald door het vertrek van topfunctionarissen in verband met bijvoorbeeld pensioen of een andere baan. Uit de gegevensanalyse blijkt dat de afbouw van de bezoldiging via overgangsrecht in gang is gezet.

Tabel 4 Bezoldigingsinformatie leidinggevende topfunctionarissen, 2015-2019

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal topfunctionarissen	324	360	400	425	472
Gemiddelde bezoldiging per jaar bij full time functievervulling (x € 1)	145.565	143.538	136.912	132.696	134.075

Overschrijding individueel toepasselijke bezoldigingsnorm

Het aantal en percentage topfunctionarissen met een overschrijding van de individueel toepasselijke bezoldigingsnorm is in 2019 verder gedaald. Dit komt mede door de uitstroom van leidinggevende topfunctionarissen, bijvoorbeeld vanwege pensioen of fusie. De gemiddelde overschrijding daalde naar € 14.325 per leidinggevende topfunctionaris met een overschrijding.

Tabel 5 Leidinggevende topfunctionarissen met overschrijding bezoldigingsnorm

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal	66	107	146	175	208
Procentueel	20%	30%	37%	41%	44%
Gemiddelde overschrijding (x € 1)	14.325	21.627	26.886	27.714	27.377

In 2019 is bij corporaties gestart met de afbouw van het overgangsrecht voor vrijwel alle topfunctionarissen³. De resterende topfunctionarissen met overgangsrecht moeten uiterlijk in 2020 starten met de afbouw. Het jaar hangt af van het moment waarop de grensstellende norm is ingevoerd. De WNT is na invoering in 2013 namelijk verschillende malen aangescherpt. Bij invoering van een (lagere) norm geldt het overgangsrecht gedurende maximaal 4 jaar. Afhankelijk van toepasselijke regelgeving duurt de afbouw 3 tot 5 jaar. Vanaf 1 januari 2023 heeft niemand meer overgangsrecht.

Beëindigingsuitkering

In 2019 ontvingen 24 voormalige leidinggevende topfunctionarissen een beëindigingsuitkering. Zij ontvingen gemiddeld ca. € 40.500 per persoon.

Tabel 6 Beëindigingsuitkeringen aan leidinggevende topfunctionarissen

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal topfunctionarissen	24 ¹	27	13	21	21
Gemiddelde beëindigingsuitkering (x € 1)	40.536	30.692	26.947	50.313	89.885
Aantal met overschrijding van norm	0	0	0	3	5
% Beëindigingsuitkering boven de norm	0%	0%	0%	14%	24%
Gemiddelde overschrijding van norm (x € 1)	0	0	0	14.580	161.721

¹ excl. 1 corporatie waarvan de uitkering is overeengekomen, maar nog niet uitbetaald in 2019. Het overeengekomen bedrag is lager dan individueel toepasselijk maximum.

3.3 Toezichthoudende topfunctionarissen

Gemiddelde bezoldiging en overschrijdingen

Onder de toezichthoudende topfunctionarissen steeg de gemiddelde bezoldiging in 2019 naar € 11.610 op jaarbasis (tabel 7). Dat is 3.9% meer dan in 2018. Belangrijke redenen zijn ook hier de reguliere stijging in de bezoldigingsmaxima

³ De afbouw betreft categorie topfunctionarissen met bezoldiging boven de algemene WNT-1 norm uit 2013 (afgerond € 228.600, prijspeil 2013) bezoldigingsafspraken dateren van voor 1 januari 2013. En de categorie met de bezoldiging boven de sectorale WNT-1-norm van 2014 en bezoldigingsafspraken van voor 1 januari 2014. Voor meer informatie zie <https://www.topinkomens.nl>.

(circa 3.8%) en de stijging van het aandeel corporaties met een hoger bezoldigingsmaximum onder invloed van de fusies. Er zijn geen overschrijdingen.

De gemiddelde bezoldiging van de toezichthoudende topfunctionarissen is lager dan zou mogen krachtens de WNT. De Beroepsregel honorering commissarissen van de Vereniging Toezichthouders Woningcorporaties (VTW) werkt dit in de hand. Deze regel die geldt voor alle VTW-leden, hanteert lagere bezoldigingsmaxima voor commissarissen dan de WNT. Alleen in de hoogste bezoldigingsklasse geeft de regel hetzelfde maximum als de WNT.

Tabel 7 Bezoldigingsinformatie toezichthoudende topfunctionarissen

	2019	2018	2017	2016	2015
Aantal in jaaranalyse	1.231	1.246	1.295	1.355	1.517
Gemiddelde bezoldiging (x € 1)	11.610	11.174	10.300	9.674	9.013
Aantal met overschrijding individueel toepasselijke norm	0	0	0	0	0

Beëindigingsuitkeringen

Een commissaris ontving een beëindigingsuitkering van € 992 totaal in 2019. Ook in 2018 ontving een commissaris een beëindigingsuitkering. Toezichthoudende topfunctionarissen bij woningcorporaties vertrekken meestal zonder beëindigingsuitkering.

Bijlage Corporaties, bezoldigingsklasse en -maximum

Krachtens de WNT en de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen toegelaten instellingen volkshuisvesting 2014 hangt de toepasselijke norm voor de bezoldiging van topfunctionarissen bij een corporatie af van de bezoldigingsklasse en het bijbehorende bezoldigingsmaximum. Er zijn 8 bezoldigingsklassen. In welke bezoldigingsklasse een corporatie valt, hangt af van het aantal verhuureenheden in bezit en beheer, en van het aantal inwoners in de grootste gemeente waar de corporatie tenminste 20% van haar verhuureenheden bezit of beheert.

Onderstaande tabel toont voor iedere bezoldigingsklasse de hoogte van het bezoldigingsmaximum in 2018 en 2019, alsmede hoeveel corporaties in elke klasse vallen.

Tabel 8 Bezoldigingsklasse, bezoldigingsmaximum en corporaties, 2018-2019¹

Bezoldigings-klasse	Bezoldigings-maximum (x €1)	2018		2019		
		Corporaties aantal	%	Bezoldigings-maximum (x €1)	Corporaties aantal	%
A	87.000	25	8,00%	91.000	21	7,09%
B	98.000	37	11,80%	102.000	33	11,15%
C	110.000	30	9,60%	114.000	26	8,78%
D	118.000	15	4,80%	123.000	11	3,72%
E	137.000	63	20,10%	142.000	59	19,93%
F	156.000	69	22,00%	162.000	69	23,31%
G	176.000	39	12,50%	183.000	40	13,51%
H	189.000	35	11,20%	194.000	37	12,50%
Totaal		313	100%		296	100%

¹ Bij 3 corporaties is het bezoldigingsmaximum niet bekend, en is afgeleid aan de hand van combinatie van het aantal verhuureenheden en de grootste gemeente waar de corporatie bezit heeft.

Dit is een uitgave van de

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postbus 16191 | 2500 BD Den Haag
088 489 00 00

<https://www.ilent.nl/onderwerpen/autoriteitwoningcorporaties/>
Maand en jaar van uitgifte